

PRESSEMEDDELELSE

Gammel Estrup genopfører historisk drivhus

I sommeren 2019 åbner et såkaldt vin- og ferskenhus i herregårdshaven på Gammel Estrup. Drivhuse var almindelige på herregårdene omkring år 1900. De forsynede husholdningen med frugt og grønt og fungerede samtidig som statussymbol – det var nemlig ikke enhver forundt at spise ferskner om vinteren i det kolde Danmark. Etableringen af drivhuset er muliggjort af en række private fonde.

Der var før i tiden flere drivhuse på Gammel Estrup, men de blev alle revet ned i løbet af 1900-tallet. Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum har heldigvis flere fotos af drivhusene, som ligger til grund for det nyopførte hus, der kommer til at ligge nær Gammel Estrups køkkenhave. Drivhuset bliver åbent for publikum, og sammen med den øvrige herregårdshave vil drivhuset være et rekreativt åndehul som alle såvel lokale som turister vil kunne nyde og opleve. Man vil også kunne møde museets frivillige havegruppe og herregårdens gartner, som skal passe huset, og så kan man naturligvis læse hele historien om herregårdsdrivhusene.

”Drivhusene var en vigtig del af herregårdenes drift og image. I husene dyrkede man frugt og grønt til herskabets bord, og råvarerne fungerede både som en del af måltiderne og som en markering af status. Der var stor prestige i at kunne fremavle og servere eksotiske frugter året rundt, og det krævede økonomisk overskud og dygtige medarbejdere”, fortæller Marie Aaberg Andersen, der er museumsinspektør ved Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum.

Drivhuset åbner i sommeren 2019, og det vil være åbent for publikum i museets åbningstid, hvor man også vil kunne møde Gammel Estrups frivillige havegruppe, der passer huset i det daglige.

Herregårdshaverne

Ved alle herregårde, store som små, var der omkring forrige århundredeskifte prydhaver, køkken- og frugthaver. Havernes funktion var dels at skabe en smuk ramme om godsejerens bolig, dels at forsyne

GAMMEL ESTRUP
DANMARKS HERREGÅRDSMUSEUM
THE DANISH MANOR MUSEUM

Randersvej 2
8963 Auning
Danmark

T +45 8648 3001
F + 45 8648 3181
post@gammelestrup.dk
www.gammelestrup.dk

husholdningen med frugt og grønt. Drivhusene havde en central rolle, idet man med dem kunne fremdrive tidlige grøntsager og frugt.

”Nyttehaven producerede mad til herskabet og deres ansatte, og den var således afgørende for, at det store apparat, som herregården var, kunne fungere. Der var derfor en tæt kontakt mellem køkkenet og gartneren. Husjomfruen og herskabet var interesserede i at få friske og smagfulde grøntsager hele året. Og da man ikke som i dag importerede frugt og grønt hele året, var det gartnerens opgave at strække sæsonen for friske råvarer så langt som muligt. Den opgave løste han ved hjælp af drivhuse. På mange herregårde blev der desuden etableret særlige blomsterdrivhuse samt fersken- og vinhuse, der understregede herregårdens status og økonomiske formåen”, fortæller Marie Aaberg Andersen. ”Fordi gartneriet var en vigtig del af husholdningen, havde gartneren en meget høj status på herregården, hvor han var en af de højest lønnede og omgikkes herskabet”, fortæller hun.

Etableringen af det historiske drivhus på Gammel Estrup er muliggjort af C.A.C. Fonden, GBHF, Augustinus Fonden, Henny og Johan Richters Fond, Foreningen PlanDanmark og Lemvig-Müller Fonden.

For yderligere information kontakt museumsinspektør Marie Aaberg Andersen på ma@gammelestrup.dk eller T 8648 3001 / 8795 0702 (direkte).

Omkring 1920 tog husjomfruen, Ottilie Olesen, dette billede af drivhuset med stuepigen Anna Hoppe foran. Drivhuset er siden blevet revet ned, men i sommeren 2019 vil Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum genopføre det som et såkaldt vin- og ferskenhus, som var populært på herregårdene for godt 100 år siden. Foto: Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum.

Drivhuset på Gammel Estrup bliver opført som et såkaldt vin- og ferskenhus. Vin- og ferskenhusene repræsenterede velstanden på herregården – det var prestigefyldt at kunne servere eksotiske frugter og hjemmedyrket vin i det kolde Danmark. Billedet her er fra Bernstorff Slot i Nordsjælland, hvor der i dag findes et sådant vin- og ferskenhus. Foto: Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum.

Fakta om Gammel Estrup

- Efter mere end 600 år i samme families eje blev herregården i 1926 solgt, og Gammel Estrup - Jyllands Herregårdsmuseum blev oprettet i Gammel Estrups hovedbygning i 1930. Museet hedder i dag Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum og er en selvejende institution.
- Gammel Estrup er et statsanerkendt specialmuseum og beskæftiger sig i det daglige med de danske herregårde og alt hvad dertil hører af indretningskultur, malerkunst, møbler, herskab og tjenestefolk, iskældre, alléer, skove, marker og kulturlandskab mm.
- Gammel Estrup er hjemsted for Dansk Center for Herregårdsforskning, som drives i et samarbejde mellem Gammel Estrup, Aarhus Universitet, Nationalmuseet og Arkitektskolen Aarhus.
- Museets største formidlingsindsatser er Herregårdsmarked i juni måned og juleaktiviteter i forbindelse med udstillingen *Jul for herskab og tjenestefolk*. Desuden har museet en aktiv kulturtjeneste for børn og unge.
- Gennemsnitligt er besøgstallet på museet omkring 100.000 om året, heraf ca. 5.000 fra udlandet. Der er åbent hele året bortset fra helligdagene i julen, januar måned samt mandage i vinterperioden. Museet har billetsamarbejde med nabomuseet Det Grønne Museum.
- Personalet består i det daglige af omkring 15 personer – heraf 8 fastansat. Museumsdirektør Britta Andersen har ansvaret for den daglige ledelse.
- Gammel Estrups Netværk blev stiftet i 2006 og har 120-130 aktive medlemmer, der yder en frivillig indsats i forbindelse med museets mange, årlige formidlingsaktiviteter.
- For mere information tjek www.gammelestrup.dk, www.facebook.com/gammelestrup, www.instagram.dk/gammelestrup eller kontakt museet på T 8648 3001 eller post@gammelestrup.dk.